

Advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité over het voorstel voor een verordening van de Raad tot wijziging van Verordening (EU) 2015/1588 van de Raad van 13 juli 2015 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op bepaalde soorten van horizontale steunmaatregelen

(COM(2018) 398 final — 2018/0222 (NLE))

(2019/C 110/09)

Rapporteur: **Jorge PEGADO LIZ**

Raadpleging	Europese Commissie, 12.7.2018
Rechtsgrondslag	Artikel 304 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie
Bevoegde afdeling	Afdeling Interne Markt, Productie en Consumptie
Goedkeuring door de afdeling	21.11.2018
Goedkeuring door de voltallige vergadering	12.12.2018
Zitting nr.	539
Stemuitslag	205/3/4
(voor/tegen/onthoudingen)	

1. Conclusies en aanbevelingen

1.1. Het EESC neemt kennis van het voorstel voor een verordening tot wijziging van Verordening (EU) 2015/1588 van 13 juli 2015 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op bepaalde soorten van horizontale steunmaatregelen (COM(2018) 398 final), waarmee wordt beoogd twee nieuwe categorieën toe te voegen aan de machtigingsverordening op grond waarvan de Commissie groepsvrijstellingen kan vaststellen (Verordening (EU) 2015/1588 van de Raad ⁽¹⁾ van 13 juli 2015).

1.2. In de context van een hele reeks nieuwe voorstellen die met name betrekking hebben op het volgende meerjarig financieel kader, acht het EESC dit voorstel noodzakelijk en opportuun, aangezien het een essentieel instrument is voor de doeltreffende werking van verschillende van de maatregelen waarin deze nieuwe initiatieven voorzien. Het voorstel draagt er op doorslaggevende wijze toe bij dat de Commissie een vooraanstaande rol gaat spelen bij het selecteren van projecten die financiële steun ontvangen in het gemeenschappelijk belang van de Unie, en dat de overheidssteun op transparante wijze particuliere investeringen gaat aanvullen.

1.3. Het EESC hecht dan ook zijn goedkeuring en verleent zijn steun aan dit nieuwe voorstel van de Commissie. Het Comité acht het ook passend de betrokken partijen aan te moedigen de richtsnoeren van de gedragscode te volgen.

2. Het voorstel van de Commissie

2.1. Op 6 juni 2018 heeft de Commissie het voorstel voor een verordening tot wijziging van Verordening (EU) 2015/1588 van 13 juli 2015 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op bepaalde soorten van horizontale steunmaatregelen ⁽²⁾ ingediend als onderdeel van een reeks nieuwe voorstellen die met name betrekking hebben op het volgende meerjarig financieel kader (MFK) ⁽³⁾.

2.2. Doel van dit voorstel is de interactie tussen bepaalde EU-financieringsprogramma's te verbeteren, met name in het kader van de programma's COSME en Horizon Europa of het programma voor een digitaal Europa, het nieuwe InvestEU-fonds en de bevordering van de Europese territoriale samenwerking en de staatssteunregels. Het moet gerichte wijzigingen van de bestaande staatssteunregels mogelijk maken, zodat overheidsfinanciering door de lidstaten — met inbegrip van Europese structuur- en investeringsfondsen die op nationaal niveau worden beheerd — en EU-fondsen die op centraal niveau door de Commissie worden beheerd, zo soepel mogelijk kunnen worden gecombineerd, zonder dat de concurrentie op de EU-markt wordt verstoord.

⁽¹⁾ PB L 248 van 24.9.2015, blz. 1.

⁽²⁾ COM(2018) 398 final.

⁽³⁾ COM(2018) 321 final van 2 april 2018.

2.3. Samengevat wordt met het voorstel beoogd twee nieuwe soorten steunmaatregelen toe te voegen aan de machtigingsverordening die de Commissie in staat stelt om groepsvrijstellingen goed te keuren (Verordening (EU) 2015/1588 van 13 juli 2015), op basis van de definitie van precieze verenigbaarheidscriteria, zodat de gevolgen voor de concurrentie en het handelsverkeer tussen de lidstaten beperkt blijven. Door dergelijke groepsvrijstellingen goed te keuren is het mogelijk om de administratieve procedures voor de lidstaten en de Commissie aanzienlijk te vereenvoudigen op basis van vooraf duidelijk omschreven voorwaarden voor verenigbaarheid.

2.4. Kortom, de Commissie stelt dus voor de volgende twee punten toe te voegen aan artikel 1, lid 1, onder a), van Verordening (EU) 2015/1588:

„xv) financiering via of met steun van centraal beheerde financieringsinstrumenten of begrotingsgaranties van de EU, waarbij de steunmaatregelen bestaan in aanvullende financiering die met staatsmiddelen wordt bekostigd;

xvi) projecten die worden ondersteund door EU-programma's voor Europese territoriale samenwerking.”

3. Algemene opmerkingen

3.1. In zeer recente adviezen heeft het EESC zijn steun verleend aan de nieuwe programma-initiatieven van de Commissie; hierbij zij met name gedacht aan de adviezen over:

- a) InvestEU⁽⁴⁾;
- b) Programma Horizon Europa⁽⁵⁾;
- c) Kunstmatige intelligentie voor Europa⁽⁶⁾;
- d) O & O: een nieuwe Europese agenda⁽⁷⁾;
- e) Het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling en het Cohesiefonds⁽⁸⁾;
- f) Verordening betreffende de Europese territoriale samenwerking 2021-2027⁽⁹⁾;
- g) Connecting Europe Facility⁽¹⁰⁾;
- h) Tenuitvoerlegging van de TEN-V-projecten⁽¹¹⁾;
- i) Geconnecteerde en geautomatiseerde mobiliteit⁽¹²⁾;
- j) Programma Digitaal Europa⁽¹³⁾.

3.2. Dit voorstel van de Commissie is noodzakelijk voor de doeltreffende werking van verscheidene van de maatregelen waarin deze nieuwe initiatieven voorzien en waarvan de lijst louter ter informatie wordt verstrekt aangezien de besprekingen tussen de medewetgevers nog steeds aan de gang zijn. Het draagt er op beslissende wijze toe bij dat de Commissie een vooraanstaande rol speelt bij de selectie van projecten en regelingen die in het gemeenschappelijk belang van de Unie worden gesteund en dat de overheidssteun op transparante wijze een aanvulling vormt op particuliere investeringen.

3.3. De artikelen 107, 108 en 109 in het hoofdstuk over de „Gemeenschappelijke regels betreffende de mededinging” zijn immers matrixbepalingen in de basiswet van de EU (het VWEU) betreffende staatssteun.

⁽⁴⁾ ECO/474 (PB C 62 van 15.2.2019, blz. 131).

⁽⁵⁾ INT/858 (PB C 62 van 15.2.2019, blz. 33).

⁽⁶⁾ PB C 440 van 6.12.2018, blz. 51.

⁽⁷⁾ PB C 440 van 6.12.2018, blz. 73.

⁽⁸⁾ ECO/462 (PB C 62 van 15.2.2019, blz. 90).

⁽⁹⁾ PB C 440 van 6.12.2018, blz. 116.

⁽¹⁰⁾ PB C 440 van 6.12.2018, blz. 191.

⁽¹¹⁾ TEN/669 (PB C 62 van 15.2.2019, blz. 269).

⁽¹²⁾ TEN/673 (PB C 62 van 15.2.2019, blz. 274).

⁽¹³⁾ TEN/677 (PB C 62 van 15.2.2019, blz. 292).

- 3.4. Met het oog op de toepassing ervan voorzigt Verordening (EU) 2015/1588 van 13 juli 2015 in de toepassing van de artikelen 107 en 108 VWEU op bepaalde categorieën horizontale steunmaatregelen, ongeacht of het gaat om investeringen of om staatsgaranties.
- 3.5. Deze verordening moet worden aangepast om de doelstellingen van het Commissievoorstel, waar het EESC volledig achter staat, te kunnen verwezenlijken.
- 3.6. Het EESC stemt dan ook in met de door de Commissie voorgestelde wijzigingen in Verordening (EU) 2015/1588, omdat het deze wijzigingen als essentieel beschouwt voor het nastreven van de genoemde doelstellingen.
- 3.7. Overigens is het EESC ook verheugd dat de Commissie enkele dagen na de publicatie van het onderhavige voorstel tevens een „Gedragscode voor een goed verloop van de staatssteunprocedures”⁽¹⁴⁾ heeft gepubliceerd, waarin de in 2009 gepubliceerde code wordt ingetrokken en de mededeling over een vereenvoudigde procedure⁽¹⁵⁾ is opgenomen.
- 3.8. Het EESC is ingenomen met dit initiatief om optimaal gebruik te maken van de gemoderniseerde staatssteunregels, zoals deze in dit voorstel, om de lidstaten, de begunstigden van de steun en de belanghebbenden richtsnoeren te geven voor de praktische werking van de staatssteunprocedures en om deze procedures zo transparant, eenvoudig, duidelijk, voorspelbaar en tijdig mogelijk te maken.
- 3.9. Deze code van goede praktijken uit 2018 is niet bedoeld om volledig te zijn en scheidt geen nieuwe rechten. Hij beschrijft de procedure en geeft desbetreffende richtsnoeren. Volgens de tekst moet deze code worden gezien in samenhang met alle andere betreffende teksten die al eerder zijn aangenomen.
- 3.10. Doel is vooral de samenwerking tussen belanghebbenden en de Commissie tijdens de controles te bevorderen en de procedure voor bedrijven en staten begrijpelijker te maken.
- 3.11. De gedragscode zorgt ook voor verbetering van de procedure voor klachten inzake staatssteun, door van klagers te verlangen dat zij meteen bij de indiening van het klachtenformulier de geschonden belangen aantonen, en door indicatieve termijnen voor de behandeling van klachten vast te stellen.

Brussel, 12 december 2018.

De voorzitter
van het Europees Economisch en Sociaal Comité
Luca JAHIER

⁽¹⁴⁾ Mededeling van de Commissie C(2018) 4412 final van 16.7.2018.

⁽¹⁵⁾ PB C 136 van 16.6.2009, blz. 13.